A°. 1860. N°. 298.

DONDERDAG 13 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

UTRECHT, Donderdag 13 December.

De keizerin van Frankrijk is over Bologna naar Frankrijk terug gekeerd. Daarmede vervalt het gerucht, waarvan ook in ons bijblad sprake is, dat de keizerin over Nederland zou komen. Dat de terugkomst der keizerin te Parijs daar ook aanleiding zal geven tot het wegvallen der meeningen, omtrent hare reize in het leven geroepen, is niet denkelijk.

Het berigt der beide Britsche bladen, dat keizer *Napoleon* aan *Frans II* zijne bescherming zoude ontnemen, wordt heden door een schrijven uit Parijs eenzigins bevestigd. Men meldt dat namens de Fransche regering aan koning *Frans* is aangezegd, dat hij binnen 8 dagen zich zal hebben te beslissen eene kapitulatie aan te nemen, of aan zich zelf overgelaten te worden. — De bataillons vreemdelingen van Gaeta te Rome aangekomen, zullen trouwens reeds ontbonden worden. Bij het vertrek van markies *Pepoli* uit Umbrie, heeft hij, omtrent de geestelijkheid eenige besluiten genomen, die veel opzien zullen baren.

Even als de Fransche pers is ook de Britsche ingenomen met de wijzigingen, die de minister *de Persigny* in de stelling der Fransche dagbladen heeft gemaakt. Maar bij de erkenning van de goede bedoeling blijft men ook te Londen het betreuren, dat de welwillendheid der regering niet door eene nieuwe wetgeving is geopenbaard.

Met den loop der zaken in China toont men zich te Londen minder ingenomen, omdat men al de moeijelijkheden begint in te zien, die het met zich moet voeren, om de hoofdstad van een rijk van vier honderd millioen zielen, dat geheel dreigt ineen te storten, op zoo grooten afstand op voldoende wijze te bezetten. De *Daily News* zegt dan ook: «Wij zijn in Peking; maar hoe komen wij er goed weder uit? Het is nu moeijelijker dan ooit, om een' vrede te sluiten." De *Times* noemt van zijn kant de inneming der Chinesche hoofdstad even roemrijk als noodlottig, even kostbaar voor Engeland, als netelig voor het oogenblik en onzeker in de toekomst.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Bern, *Dingsdag*. De nationale raad heeft zonder beraadslaging toegestaan een som van 1,980,000 frs. voor de wapening van het Bondgenootschappelijk leger en wapen-depôt.

Perugia, *Woensdag*. De markies *Pepoli*, kommissaris-generaal van koning *Victor Emmanuel* in Umbrie, heeft heden alhier het besluit afgekondigd, waarbij de goederen der geestelijkheid, met uitzondering van die van slechts enkele geestelijke korporatien, tot staatsdomein verklaard en tevens aan de geestelijken der opgeheven korporatien pensioenen toegekend worden.

Marseille, *Woensdag*. De heer *Cobden* heeft zich naar Algiers aan boord begeven. — Uit Konstantinopel wordt berigt, dat de Sultan zijne dochter, weduwe van *Ilhaïm-Pacha*, tot vrouw heeft gegeven aan *Ibrahim-Pacha*, zoon van den minister *Rizza-Pacha*.

De aankomst der Italiaansche paketbooten zal door het ongunstige weder vertraagd worden.

Marseille, *Woensdag*.

Uit Rome wordt van den 8 gemeld dat *Masi* Orvieto ontruimd heeft.

Vele soldaten van het Napol. leger hebben zich aan de benden in de Abruzzen aangesloten, vele officieren aan *Victor Emmanel*.

Zestien bisschoppen in de Marken hebben tegen de Sardiniesche kommissarissen geprotesteerd.

Te Palermo verlangt de staadsraad de handhaving der afzonderlijke wetten, tot dàt het Italiaansch Parlement is bijeengekomen.

Het Sardin. geschut heeft te Gaeta reeds vele gebouwen getroffen, o. a. het hospitaal.

Te Napels werd gezegd, dat Frankrijk, Engeland en Rusland koning *Frans* verzoeken verderen tegenstand te staken. *Cialdini* zal Rome bezetten als de Paus de stad mogt verlaten. Een Engelschman in dienst van *Garibaldi* is door vrijwilligers doodgeschoten.

Londen, *heden*, *Donderdag*.

Keizerin *Eugénie* is gister avond vertrokken, heeft den nacht te Folkstone doorgebragt en is heden morgen naar Boulogne vertrokken.

De *Morn. Post* zegt, dat het huwelijk van prinses *Alice* in 1862 zal plaats vinden.

Aan *Reuters Office* wordt uit Bern gemeld, genomen tot afdanking der van Gaeta te Rome gekomen vreemdenbataillons.

Uit Rome wordt gemeld dat generaal *de Goyon* bevel wacht om Orvieto te bezetten. Kolonel *Masi* is in Onano gevallen; graaf *de Merode* is bezig met de vorming van een nieuw leger. — De reaktionnaire bewegingen in de Abruzzen zijn nog niet tot staan gebragt.

De Tweede Kamer heeft zich gisteren met het budget van oorlog bezig gehouden. Omtrent de daarover gevoerde, niet onbelangrijke diskussien, de verdediging van zijne begrooting door den minister, de nominatie voor den Hoogen Raad en de aanneming van eenige wetsontwerpen in de *Avondzitting* van gister, verwijzen wij naar het verslag der zitting in het Bijblad.

Zie verdere berigten en het verslag der beide Zittingen van de Tweede Kamer van gister in het Bijvoegsel.

— Uit Dordrecht wordt gemeld, dat de gemeenteraad aldaar in de zitting van eergister met algemeene stemmen heeft besloten, aan den heer *J. P. Bredius* aan te bieden eene som van *f* 6000, voor de belangrijke diensten door hem aan de spoorwegverbinding dier gemeente bewezen.

— In de buurtschap Wely, bij Wageningen, is eene hofstede met graan en 80 mud oliezaad Dingsdag avond afgebrand.

— De *Tijd* maakt er gewag van, dat men weder als altijd eenige priesters in het eerste gelid der Italiaansche revolutie ziet, dat dezen *Garibaldi* als met een staf omringen, en dat zij ook na het tumult tegen den aartsbisschop te hebben verwekt, thans bezig zijn met het oprigten eener »nationale kerk." De *Tijd* zegt er verder van: »Het kan niet missen of zij zullen veel sympathie en medewerking ontvangen van de geestelijke plunderaars in roode hemden, die *Garibaldi* naar Sicilië en Napels gevolgd zijn. Deze nationale Kerk is tot dusverre niet meer dan een kapel te Turijn, voor het geld van Protestanten aangekocht, en met kerkgeraden versierd, maar zij zal, naar zich verwachten laat, wel uitbreiding erlangen. De H. Mis wordt er in het Italiaansch opgedragen; van andere nieuwigheden in de liturgie meldt de *Armonia* niets, hoewel het ongetwijfeld bij die ééne niet gebleven zal zijn. Een Fransch blad, de *Messager du Midi*, berigt althans dat het plan bestaat om de Wezenlijke Tegenwoordigheid te ontkennen. Volgens dit blad zijn de oprigters dezer nationale Kerk twintig in getal, allen Priesters uit het diocees van Turijn, die door Aartsbisschop *Fransoni* van hun bediening zijn ontzet. Zij hebben aan alle Italiaansche priesters, die over hun bisschop ontevreden zijn, een brief gerigt, waarin deze uitgenoodigd worden zich bij hen aan te sluiten, hun leering te aanvaarden en in hun diocees dergelijke kerken op te rigten. Naar het schijnt, hebben zij elders dan ook reeds eenige volgelingen gevonden.

»Terzelfder tijd geven zij een weekblad uit, waarin beloofd wordt dat aan de geloovigen onbekende, maar desniettemin regtzinnige gezigtpunten zullen geopenbaard worden over hemel, hel, paradijs, zondenval, enz. De eigenlijke bedoelingen der nieuwe apostelen worden intusschen in dit orgaan niet medegedeeld."

— De zes universiteiten in Pruissen, gevestigd te Berlijn, Bonn, Königsberg, Halle, Greifswald en Breslau, alsmede de Akademie te Munster telden in den zomer van 1860 te zamen 255 gewone en 111 buitengewone hoogleeraren, benevens 154 privaat-docenten, 17 lektoren voor taal-onderwijs en 24 leeraars voor onderwijs in kunsten. Te Berlijn waren 52 gewone en 47 buitengewone hoogleeraren benevens 60 privaat-docenten; te Bonn, 55 gewone en 19 buitengewone hoogleeraren en 19 privaat-docenten; de andere universiteiten telden 28 tot 40 gewone en 7 tot 12 buitengewone hoogleeraren; het getal privaat-docenten was aldaar ook minder aanzienlijk dan bij de twee eerstgenoemde. Het getal studenten bedroeg in 1860 te Berlijn 1398, te Bonn 820, te Königsberg 403, te Halle 724, te Greifswald 279, te Breslau 745 en te Munster 477, te zamen 4855. Bovendien werden de lessen nog door 960 andere personen bijgewoond.

De laatste opgave omtrent de gymnasien en reaalscholen loopen over het jaar 1858. Het getal der gymnasien bedroeg toen 152, met 1911 docenten waaronder 99 geestelijken, met het godsdienstig onderwijs belast, en 58 Schulamts-kandidaten, die hun proefjaar volbragten. Het getal der leerlingen aan deze inrigting bedroeg 38616. Het getal der reaalscholen was 57; het daaraan verbonden onderwijzend personeel bedroeg 743 personen, waaronder 44 geestelijken en 6 Schulamtskandidaten; zij telden te zamen 14792 leerlingen. Bovendien waren er nog 24 progymnasien met 159 docenten (waarvan 16 geestelijken en 3 Schulamts-kandidaten), en 1662 leerlingen.

Het Pruissische budget voor onderwijs, kunsten en wetenschappen voor 1860 is aldus zamengesteld: *a.* Universiteiten, 534221 Thlr. *b.* Gymnasien, progymnasien en reaalscholen, 324628 Thlr.; *c.* lager onderwijs, 470703 Thlr. *d.* kunsten en wetenschappen 215915 Thlr. Bovendien is er nog eene som van 441567 Thlr. bestemd voor verschillende uitgaven van meer algemeenen aard, terwijl de buitengewone slechts eenmaal voorkomende uitgaven over 1860 op niet minder dan 532565 Thlr. berekend zijn. Het geheele budget voor onderwijs, kunsten en wetenschappen bedraagt ruim 2½ millioen Thaler.

— De *Köln. Zt.* bevatte onlangs de volgende vergelijking tusschen de schuld van Engeland en Frankrijk van het begin dezer eeuw af:

Engeland.

	Kapitaal.		Jaarlijksche	rente.
1808	7720,149,596	gulden	283,140,156	gulden.
1818	10086,991,968	»	377,827,836	»
1828	9600,586,868	»	350,014,524	»
1838	9442,081,980	»	353,194,836	»
1848	9501,807,696	»	339,688,116	»
1858	9661,643,940	»	340,823,400	»

Frankrijk.

	Kapitaal.		Jaarlijksche	rente.
1808	538,927,056	gulden	26,946,336	gulden.
1818	1610,208,912	»	81,110,400	»
1828	2196,779,772	»	97,531,344	»
1838	1780,938,768	»	80,208,432	»
1848	2472,990,928	»	108,398,496	»
1858	3619,945,776	»	136,533,416	»

Genoemd dagblad laat deze cijfers van de volgende beschouwingen vergezeld gaan:

»Terwijl alzoo de Engelsche staatsschuld in de laatste vijftig jaren slechts met een vierde is vermeerderd en zelfs in de laatste veertig jaren met ruim 425 millioenen gulden is verminderd, is die van Frankrijk meer dan vijf maal zoo groot geworden. Met uitzondering alleen van de regering van *Lodewyk Philips*, gedurende welke er eene vermindering plaats vond, heeft Frankrijk onophoudelijk nieuwe schulden aangegaan en wel gedurende een zoo langen vrede als bijna zonder voorbeeld is. Frankrijk zal weldra eene even groote schuld als Engeland op zich geladen hebben, die echter voor de nationale welvaart veel noodlottiger zal zijn.

»De bevolking van Engeland vermeerdert ieder jaar merkelijk meer dan die van Frankrijk. In 1801 had Engeland 10,578,956 inwoners, in 1811 12,055,120; in 1831 16,364,893; in 1851 20,959,477, en in 1858 22,616,870 (met Ierland 28,664,332). Frankrijk daarentegen telde in 1790 26¼ millioen, in 1815 29½, in 1846 35½ en in 1850 36,039,364 bewoners.

»In Engeland is de bevolking in zestig jaren meer dan verdubbeld, in Frankrijk is zij nog niet met de helft vermeerderd.

»Alzoo groeit de bevolking in Engeland sterk aan en de schuld vermeerdert niet; in Frankrijk klimt de schuld schielijk op en de bevolking neemt slechts langzaam toe. In Engeland worden de lasten van jaar tot jaar op een grooter aantal schouders gelegd; in Frankrijk worden zij telken jare meer drukkend voor iedereen.

»Frankrijk heeft dus wel reden om zijne krachten te sparen, om zich van zaken te onthouden, die aan den staat veel te veel hebben gekost, en om in een woord eene vredelievende staatkunde in acht te nemen."

WATERHOOGTE.

Arnhem, 12 *Dec.* 2,08. El. – AP. 9,03. Gew. 9 d.

Rijnhoogte te Keulen. 12 Dec. 9 voet 8 duim of 9 voet 4 duim Rijnl.

TURIJN, 9 December.

Volgens de *Espero*, zal het Italiaansche leger in twee groote afdeelingen gesplitst worden; de eerste, het korps van het zuiden, zal staan onder de be

velen van generaal *Della Rocca*, met het hoofdkwartier te Napels; het kommando over het tweede, of korps van het Noorden, hoofdkwartier Milaan, zal aan generaal *Cialdini* worden opgedragen. Generaal *de la Marmora* zal tot opperbevelhebber der reservetroepen benoemd en tevens met het organiseren van nieuwe regementen belast worden. Het totale cijfer van het kontingent des legers zal tot 300,000 man gebragt worden.

De parlementaire deputatie, die den koning te Napels is gaan geluk wenschen, is alhier teruggekeerd. De koning heeft bij die gelegenheid gezegd, dat de onafhankelijkheid van Italie, welke gedurende eeuwen het droombeeld der Italianen was, ook van zijne geboorte af het zijne geweest was, en nu, door de verdrijving der vorsten, die steeds de verwezenlijking belet hadden, weldra tot stand zou komen. »Ik wist," sprak hij daarna, »dat deze zuidelijke provincien slecht geregeerd werden, maar de werkelijkheid heeft mijne verwachting overtroffen. Ik heb de misdaad aan het hoofd des bestuurs gevonden." De heer *Lanza* was van meening, dat er nog wel vijftig jaren zouden moeten verloopen, om Italie tot eene groote natie te maken, maar de koning antwoordde daarop, dat hij hiertoe zooveel tijd niet behoefde.

WEENEN, 10 December.

De minister *v. Schmerling* heeft reeds met den Hongaarschen hofkanselier onderscheidene bijeenkomsten gehad over Hongarije.

Men verzekert, dat de heer *v. Hubner* de portefeuille van buitenlandsche zaken zal aanvaarden.

Men houdt zich hier druk bezig met de verkiezingen voor den gemeenteraad.

Te Stainz hebben de boeren zich bij het innen der wijnbelasting tegen de douanen en gendarmen verzet, zoo zelfs dat men er eene kompagnie infanterie heeft heengezonden.

Uit Triest wordt per telegraaf gemeld, dat per-overlandmail het berigt is ontvangen, dat het Pruissisch gezantschap te Jeddo is aangekomen, doch dat het sluiten van een verdrag moeijelijkheden ontmoet.

— 12 *Dec.* Met. 5 pCt. 64.90; Nat. 77.—; Bank 748.—; Noord-Baanakt. 195.—; Credit Anst 172.—; O-Fr. Spoorw.-akt. 282; Lomb. Venet. —; Nieuwe 190; W. op Lond. 3 m. 13.95; G. —.—

BERLIJN, 10 December.

Aan de *Preusz. Ztg.* wordt uit Weenen geschreven, dat de keizer in zijn eerste gesprek met den heer *v. Schmerling* blijken heeft gegeven uitnemend bekend te zijn met den toestand des lands en de dreigende gevaren, en overtuigd van de noodzakelijkheid om een anderen weg in te slaan.

De telegraaf heeft heden o. a. bekend gemaakt de door de officiele *Wiener Zeitung* medegedeelde vervulling der nieuwgevormde betrekkingen van plaatsvervangende ministers van oorlog in Oostenrijk. Daartoe zijn benoemd de luitenant-veldmaarschalk *Joseph von Schmerling*, chef der centrale kanselarij van het generaal legerkommando, en de generaal-majoor *Franz Mertens*, inspekteur-generaal bij het leger. De persoon des eersten moet niet verward worden met dien van *Anton von Schmerling*, thans president van het oppergeregtshof te Weenen, en wiens benoeming, ter vervanging van graaf *Goluchowski*, als minister van binnenlandsche zaken, volgens de jongste berigten, niet meer schijnt te kunnen betwijfeld worden, ja zelfs reeds door den keizer moet zijn bekrachtigd.

De middelstaten blijven nog steeds in de weer om het bezit van Venetie door Oostenrijk voor een Duitsch belang te doen verklaren.

De jongste koncessien in Frankrijk boezemen hier geenszins meer vertrouwen in *Napoleon's* politiek in. Integendeel, men meent dat zij slechts moeten strekken om het volk genoegzame sympathie voor *Napoleon* te doen opvatten, opdat deze dan beter in staat zij in het buitenland te doen wat hij voorheeft.

Voor eenige dagen was de koude in Zwitserland reeds tot 18 gr. Réaumur gestegen; ten gevolge van het vallen van veel sneeuw is de koude echter weder afgenomen.

Te Kroonstadt is den 1. eene over het drooge dok liggende, uitsluitend voor voetgangers bestemde draaibrug ingestort, op het oogenblik dat ongeveer 50 personen zich daarop bevonden van welke 12 door 70 voeten diep op den granieten vloer van het dok neder te storten, oogenblikkelijk dood bleven, terwijl vele anderen zoo zwaar gekwetst werden dat zij de ramp waarschijnlijk niet lang zullen overleven.

Eene waarschuwing tegen het kwellen van dieren: Onlangs is te Potsdam een voerman, door zijn paard, dat hij wreedaardig behandeld had, in den stal gedood. Het woedende dier beet hem stukken vleesch uit het lijf en vertrapte hem voorts met zijne hoeven. Eer men den man te hulp kon komen, was hij een lijk.

KASSEL, 11 Oktober.

De ontbinding der Kamer zal waarschijnlijk slechts ten gevolge hebben, dat de der regering vijandige meerderheid, waartoe bijna alle leden der Kamer behoorden, nog met eenige stemmen vermeerderd wordt.

De phase, welke de Keur-Hessische kwestie is ingetreden door het ontbinden der Tweede Kamer, zal gunstige gevolgen hebben. Naar namelijk uit Berlijn wordt geschreven, moet de prins-regent van Pruissen aan het kabinet te Kassel zijne bijzondere ontevredenheid over die ontbinding hebben te kennen gegeven, onder mededeeling dat Pruissen niet zal toelaten, dat onlusten, ten gevolge dier ontbinding bij de bevolking in Keur-Hessen voorvallende, even als in 1850, door eene bondsexekutie worden bedwongen.

LONDEN, 11 December.

De *Daily News* meldt, dat de onderhandelingen over de huwelijksverbintenis tusschen prinses *Allice* en den prins van Hessen Darmstadt zijn afgeloopen en het huwelijk in het voorjaar zal plaats vinden. De prins is de vermoedelijke troonopvolger van den hertog van Hessen Darmstadt. Hij is ruim 23 jaar, kapitein in Pruisische dienst en kolonel titulair van een Russisch huzaren-regement.

Gisteren legde koningin *Victoria* een bezoek aan keizerin *Eugénie* af.

De *Times* hoopt, dat, nu het gemeentebestuur van Peking de eenige Chinesche overheid is, welke die stad niet ontvlugt is, lord *Elgin* niet den misslag zal begaan van met die onbevoegde magt te onderhandelen. Het blad meent, dat hij het middel moet vinden, om spoedig het hof en de regering uit Tartarije te doen terugkeeren. Intusschen meent het blad, dat men onze 12,000 man, te midden eener bevolking van twee millioen gelegerd, wel versterking mag toezenden, zoo in menschen als in geschut, ammunitie en proviand. Het dringt er op aan, dat, daar men jaarlijks voor dat leger 30 millioen p. st. betaalt, men de zekerheid hebbe, dat het aan niets gebrek lijde en in goeden staat verkeere.

— Het in het museum te Moskou bewaarde lijk van miss *Julia Pastrana*, is aan den heer *Lent* uitgeleverd geworden, nadat deze eene akte, waaruit bleek dat hij met de overledene was gehuwd, had overgelegd. De teedere echtgenoot heeft het lijk aan Eng. spekulanten voor 15,000 zilveren roebels verkocht, doch laat het voorloopig nog zelf voor geld bezigtigen.

— 12 *Dec.* Gec. $92\frac{5}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. —, 3 pCt. —; Venez. $2\frac{1}{2}$ pCt. —; 1 pCt. —; Port. 3 pCt. —; Sp. 3 pCt. $50\frac{1}{2}$, $1\frac{1}{4}$ pCt. $41\frac{5}{8}$; Russ. $4\frac{1}{2}$ pCt. —, 5 pCt. —; Sard. —.

PARIJS, 11 December.

Weldra zal weder eene brochure van den heer *Horn* verschijnen, getiteld: *La Hongrie en face des concessions autrichiennes.* De schrijver zal daarin trachten te betoogen, dat het herstel van den toestand van 1848, nu door geheel Hongarije geeischt, de minste koncessie is, waarmede het zich kan tevreden stellen, en de eenige basis waarop men nog, niet zonder eenigen kans van slagen, eene toenadering tusschen de Hongaren en het huis van Habsburg zou kunnen beproeven. Men verzekert echter, dat de heer *Horn* ook als zijne meening en die zijner politieke geestverwanten zal te kennen geven, dat ook dit niet voor langen tijd zou baten, en dat het eenig middel voor Hongarije en Oostenrijk om in vrede te leven ware, niet meer zamen te leven.

Uit Vienne (departement Isère) schrijft men: Een groot ongeluk heeft alhier plaats gehad bij de plegtige onthulling van een *Maria*-beeld op eene hoogte nabij onze stad. De opgerigte stellaadje is ingestort, waardoor 40 personen zijn gedood. Onder de gewonden bevinden zich de aartsbisschop *Franzoni*, de bisschoppen van Valence en Vivier (de laatste brak een been); de onder-prefekt en de pastoor van Vienne. Verscheidene personen zijn doodelijk gewond.

Naar men zegt, zal eerstdaags eene min of meer officieuse brochure verschijnen, waarin zal worden aangedrongen op den afkoop van Venetie en de oprigting van een Italiaanschen bond.

In Syrie tracht men een Christen Kaïmakamaat van den Libanon te organiseren onder bevel van *Yusef-Karan*. Eene militaire organisatie toch der Christenen is het eenig middel om de ontruiming mogelijk te maken. Om echter alle verraad tusschen de Drusen en Turken te vermijden, wil men nog *Abd-el-Kader* aan het hoofd der Muzelmannen stellen.

De *Moniteur* zegt dat de keizer van China zich waarschijnlijk niet naar Tartarije heeft begeven, maar naar Mandschurije waar de stad Moukden steeds het toevlugtsoord der keizerlijke familie was en waar zich de ijverigste aanhangers der Tartaarsch Mandschurische dinastie bevinden. Van Pee-tchee-li, de provincie waarin Peking gelegen is, is Mandschurije door de provincie Loa-ting gescheiden, en tusschen deze provincie en Pee-tchee-li liggen hooge, moeijelijk over te trekken bergen, waarachter de keizer dus veilig is. Ware hij naar Tartarije gegaan, dan had hij een nu bijna onbegaanbaren weg van 1000 kilometers door Mongolië moeten afleggen en had in sommige provincien vijandige bevolkingen ontmoet. De Engelsche dépêche is echter daardoor te verklaren, dat in de door de Europeanen bewoonde kuststreken onder Tartarije alle Chineesche bezittingen verstaan worden vroeger door de Tartaren en de Mandschu-Tartaren veroverd.

Dezer dagen is alhier eene nieuwe brochure over de kwestie van het pausdom verschenen. Zij voert ten titel: *de nationale opperpriesters. — Parijs en zijn paus*, en is een ander stelsel toegedaan, dan de heer *Cayla*, die volgens den schrijver, vrij onlogisch te werk gaat als bij de vereeniging van wereldsch en geestelijk gezag, die hij in den paus afkeurt, op den keizer wil overbrengen. De brochure pleit voor het in het leven te roepen van nationale opperpriesters, te kiezen uit de hooge geestelijkheid van elk volk. Ieder land zou dan zijn pausje hebben, dat bloot met godsdienstig gezag zou bekleed zijn.

Er heeft hier onlangs het volgende karakteristieke voorval plaats gehad. Een Duitsch koophandelsreiziger had alhier gelden te ontvangen, doch werd teleurgesteld; de betaling werd uitgesteld en de reiziger bleef alhier zoo lang, dat al zijn geld besteed was en hij nog slechts vijf centimes over had. Hij besloot thans zijn horologie te verpanden, doch niet wetende waar een lombard te vinden, gaf hij aan een bedelaar zijne vijf laatste centimes en vraagde dezen, hem naar een lombard te brengen. »Waarom", vraagde de bedelaar. »Wel, om mijn horologie te verpanden", was het antwoord. »O, dat is wat anders", hernam de bedelaar, terwijl hij de vijf centimes teruggaf, »dan mag ik uw geld ook niet aannemen". Hij geleidde den reiziger naar de bedoelde inrigting en beloofde hem aan de deur te blijven wachten, ten einde de belooning voor zijne moeite te ontvangen, doch toen de reiziger uit het huis kwam, was de bedelaar verdwenen.

— 12 *Dec.* Rente op tijd 3 pCt. 68.85; Oost.-Fr. Spw. 508; Sp. 3 pCt. $48\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{4}$ pCt. $41\frac{1}{4}$.

Turksche Leening.

De koncessionarissen der leening, aangegaan door de regering van Zijne Keizerlijke Majesteit den Sultan, meenen den toestand van het Ottomanische rijk uit een staatkundig, kommercieel en financieel standpunt te moeten blootleggen, ten einde het publiek in de gelegenheid te stellen, met kennis van zaken te kunnen oordeelen over de hulpbronnen en de waarborgen, die dit rijk aanbiedt, dat tot heden bijna geheel vreemd is gebleven aan de weldaden van het Europeesch krediet.

I.

Staatkundige en administratieve toestand van het Ottomanische rijk.

Men heeft over het algemeen in Europa slechts een vrij verward begrip van dit land, hetwelk op verschillende tijdstippen altijd eene belangrijke rol heeft gespeeld in de wereldgeschiedenis en voor hetwelk in de toekomst nog een schitterend lot is weggelegd. Vele dwalingen en vooroordeelen hebben geloof gevonden ten aanzien van het Turksche rijk en hebben maar al te zeer doen vergeten, dat het de vruchtbaarste provincien en de meest bezochte havens van Europa bevat. Er bestaat misschien nergens zulk eene vruchtbare bron van natuurlijke rijkdommen, en niemand kan den graad van voorspoed voorzien, dien dit rijk moet bereiken op den niet verwijderden dag, dat de doorgraving van de landengte van Suez den ouden weg van Indie naar Arabie, Klein-Azie en de Aegeïsche zee zal herstellen en het Oosten door den stoom te land en ter zee met het Westen weder verbonden zal zijn.

In een eenigen toestand geplaatst, om tot band te dienen tusschen het Westen en het Oosten, beslaat het Ottomanische rijk in Europa de uitgestrekte ruimte, begrensd tusschen de Adriatische zee, de Zwarte zee en den Archipel; in Azië het geheele gebied, begrepen tusschen de Zwarte zee, den Archipel, de Roode zee en de Perzische golf, dat is te zeggen, prachtige streken, wier onsterfelijke herinnering zoowel door de gewijde als ongewijde geschiedenis is geheiligd; eindelijk bereikt de bevolking dier provincien een cijfer van meer dan 30 millioen zielen.

Hetzij men dus het Ottomanische rijk beschouwt als uitgestrektheid, met het oog op de bevolking of den aardrijkskundigen toestand, hetzij men zijne magtige produktie of de vruchtbaarheid van zijn bodem op het oog heeft, men wordt getroffen door zijne grootheid en men gevoelt de wonderbaarlijke hulpbronnen, die het bevat.

Maar juist omdat het Ottomanische rijk zich uitstrekt over een onmetelijk grondgebied, bewoond door de meest verschillende bevolkingen, vraagt men zich af hoe het zijne heerschappij in Europa heeft kunnen vestigen en behouden, in weerwil van het verschil in de overleveringen, de zeden, de taal en de godsdienst, in weerwil vooral van het kleine aantal Ottomanen, vergeleken met dat der Christenen. Het antwoord op die vraag is het geheele geheim van den duur van het Ottomanische rijk: het is gelegen in de gematigdheid zijner regering, die de wetten en gebruiken der Christelijke bevolkingen heeft laten bestaan; want in dit uitgestrekte rijk hangen de vreemdelingen slechts af van de gezanten en de konsuls, de Grieksche Christenen van hun patriarch, dewijl de Latijnsche Christenen eindelijk de speciale bescherming van Frankrijk kunnen inroepen. Eene aldus verdeelde administratie kan voorzeker niet als model worden voorgesteld, naardien de meerderheid der bewoners van dit rijk aan de waakzaamheid en de kontrole van het keizerlijk gezag ontsnapt; maar men is wel gedwongen toe te geven, dat, aangezien die menigvuldigheid van jurisdiktie en magt gedurende meer dan vierhonderd jaren regelmatig heeft gewerkt, de administratie verdraagzamer is dan men denkt, en men zal ook moeten erkennen, dat het Ottomanische rijk eene groote levenskracht bezit, vermits het sedert vier eeuwen en

zoowel staatkundig als administratief, verdraagt, die in elken anderen staat van Europa binnen weinige jaren de ontbinding der maatschappelijke orde zou ten gevolge hebben.

II.

Handelsbeweging des rijks.

Turkije heeft groote natuurlijke rijkdommen en weinig fabrieken.

Zijn handel en zijne nijverheid, overigens gemakkelijk te ontwikkelen, kunnen niet in vergelijking worden gebragt met die der groote Europesche natiën. Evenwel moet men, met het oog op het cijfer van den jaarlijkschen invoer op de markt van Konstantinopel, erkennen, dat het kommerciële leven er nog zeer werkzaam is. Ziehier het cijfer van den invoer:

fr. 140 mill. frs. aan koopwaren uit Engeland.
50 » » » » » Frankrijk.
15 » » » » » Duitschland.
5 » » » » » Italië.
10 » » » » » Zwitserland.
5 » » » » » België.
2 » » » » » Holland.
—
225 millioen franken.

Deze massa Europesche produkten wordt verslonden door de plaatselijke konsumtie, en door Opper-Rumelië, den regteroever van den Donau, de Moldau-Wallachijsche vorstendommen, Anatolië, Kurdistan, Georgië, enz. enz.

Wat de maritieme beweging betreft, is de stelling van Konstantinopel, dien sleutel der wereld, zoo wonderbaarlijk, dat — hetgeen maar al te zeer onbekend is — die stad thans de derde handelshaven van Europa is. Zij volgt onmiddellijk, door haar gewigt, op Liverpool en Londen, en komt onmiddellijk vóór Marseille.

Men weet, dat de haven van Liverpool eene jaarlijksche beweging van omstreeks 30,000 schepen, metende acht millioen ton (met inbegrip van de kustvaart), konstateert.

Welnu, in 1859, een normaal jaar, waarin geene buitengewone beweging in het vervoer heeft plaats gehad, zijn in de haven van Konstantinopel 27,029 schepen, van gezamenlijk 5.060.526 ton, aangekomen. Dit is bijna het dubbele der beweging van Marseille in 1858.

Men zal de waarde van eene zoodanige maritieme werkzaamheid in Turkije beter begrijpen, als men bedenkt, dat de totale beweging der groote scheepvaart in alle Fransche havens te zamen het cijfer van 8,600,000 ton niet te boven gaat.

III.

Financiële organisatie van het Ottomanische rijk.

Biedt het staatkundig en administratief stelsel van Turkije een zonderling voorkomen aan, het is nog treffender als men den toestand van dit uitgestrekte rijk beschouwt uit een financieel oogpunt, en vooral uit dat der belastingen.

In dit laatste opzigt kan gezegd worden, dat het Ottomanische rijk wel verre van een uitgeput land te zijn, het minst van alle staten is belast; inderdaad, de belasting varieert van 5 tot 2½ pCt. en bedraagt slechts van 275 à 300 millioen, makende op eene bevolking van 30 millioen zielen slechts 10 fr. per hoofd. In Engeland bedraagt die 55 fr. in Oostenrijk 30 fr. per hoofd, enz.

Daarenboven is het Ottomanische rijk vrij van die ontzaggelijke schulden, welke op de andere staten drukken.

Zonder hier in de bijzonderheden van de verschillende belastingen te willen treden, zal het voldoende zijn, te doen uitkomen, met welk eene regtvaardigheid en gematigdheid de belastingen zijn geregeld; de voornaamste dier belastingen, de *verghi* of direkte grondbelasting, die, na de tienden en de douane, het belangrijkste gedeelte der openbare inkomsten uitmaakt, wordt door de aanzienlijksten der verschillende plaatsen, zonder tusschenkomst der regering, en naar den staat, de middelen en het vermogen van een iegelijk, alsmede naar de opbrengst der eigendommen, aangeslagen.

De landbouwers kunnen de belasting naar hunne verkiezing in produkten of in specie betalen; zij zijn vrij, om de belasting op de granen te voldoen naar het aantal schoven of, als zij het verkiezen, naar het gewigt. Dus hebben de kontribuabelen in dit vreemde land faciliteiten en gunsten met betrekking tot de betaling van hunne belasting, welke geene andere Europesche regering zou kunnen noch durven toestaan.

Om de administratie te vereenvoudigen en de lasten van den Staat te verminderen, worden de meeste inkomsten aan bewoners van elk distrikt verpacht. Deze verpachting aan den meestbiedende geschiedt in het openbaar aan het ministerie van financien, den 1/13 Maart van elk jaar. Elk pachter is gehouden, te Konstantinopel degelijke waarborgen te hebben, die voor de stipte betaling instaan.

Die betaling heeft op de volgende wijze plaats: de pachters regelen het geheele jaar van hunne pacht bij maandelijksche biljetten, door hunne borgen te Konstantinopel afgegeven en onderteekend. Het is zonder voorbeeld, dat zoodanig biljet ooit onbetaald is gebleven.

IV.

Financiële toestand van het Ottomanische rijk.

De financiele toestand van het Ottomanische rijk levert het bijzondere schouwspel op, dat de staat gedurende vier eeuwen, namelijk van 1453 tot 1853, aan zijne uitgaven van allerlei aard heeft kunnen te gemoet komen door zijne gewone ontvangsten, zonder eenige vermeerdering van belasting. Men verbeelde zich niet, dat de opbrengst der belasting geene vastheid heeft; integendeel, de wet is te dien opzigte formeel; zij verbiedt elke vermeerdering en veroorlooft aan alle leden van de Ottomanische nationaliteit, alle uitgaven te kontroleren en te overwaken.

Eerst van af 1854 werd het evenwigt tusschen de ontvangsten en de uitgaven verbroken, door de buitengewone uitgaven voor den Oosterschen oorlog, en dien ten gevolge heeft het Ottomanische rijk zijne toevlugt tot leeningen moeten nemen. En toch zijn die leeningen gezamenlijk niet hooger geklommen dan tot 325 millioen francs, hetgeen van de zijde der Turksche administratie noch verkwisting noch wanorde verraadt.

Het Ottomanische rijk is mitsdien de eenige staat in Europa, die zich niet in eene zware openbare schuld heeft gewikkeld. Zoo zijn krediet niet ontwikkeld is, dan komt dit, ten eerste, daarvandaan, dat zijne leeningen van jonge dagteekening zijn, en ten andere, dat men tot nog toe niet in de gelegenheid was, zijn financielen toestand voor een ieder bloot te leggen, en eindelijk, dat de bankiershuizen, aan wie de negotiatie der obligatien was toevertrouwd, zich niet genoeg om de reorganisatie van zijne financien hebben bekreund. Deze reorganisatie, welke thans wordt voorbereid, is overigens zeer gemakkelijk voor een staat, die zulke groote hulpbronnen bezit en die, om zoo te zeggen, geene schulden heeft, naardien deze zich in het geheel tot een cijfer van 774 millioen franks in kapitaal beperken.

De schuld van het Ottomanische rijk wordt, gelijk die van de meeste der andere staten, verdeeld in buitenlandsche en binnenlandsche, in gekonsolideerde en vlottende schuld.

Ziehier eene naauwkeurige opgave, gelijk blijkt uit, om zoo te zeggen, officiele mededeelingen:

Buitenlandsche schuld.

De buitenlandsche schuld, aangegaan sedert 1854, om te voorzien in de uitgaven voor den Krimschen oorlog, vertegenwoordigt, na aftrek van de bewerkstelligde amortisatie, een kapitaal van fr. 310,000,000

Binnenlandsche schuld.

1. Essams Djeddidés (gekonsolideerde uitgifte	fr. 56,000,000
2. Saldo van muntspapier (*Caïmés*) in cirkulatie en dat zal worden ingetrokken	» 14,000,000
3. Zoogenaamde schuldbrieven van Galata, terugbetaalbaar op verschillende tijdstippen	» 127,000,000
4. Hazné Tahvili (schatkistbons) . .	» 56,000,000
5. Essams mamtuzes (titels voorkomende uit de konversie der rente)	» 15,000,000
6. Serghis (obligatiën, remboursabel bij ⅕ jaarlijks te beginnen met 1865)	» 86,000,000
7. Vlottende schuld, vertegenwoordigd door uitgaven van de verschillende ministerien	» 110,000,000
Totaal van de binnenl. schuld	fr. 464,000,000
De buitenlandsche schuld, door de bewerkstelligde amortisatie verminderd tot	» 310,000,000
Totaal van alle schulden van het Ottomanische rijk.	fr. 774,000,000

Deze som vertegenwoordigt obligatien, waarvan sommigen geene rente en anderen renten van verschillende tax opleveren; zoodat de noodzakelijke annuiteiten voor de totale dienst der schuld niet meer dan omstreeks 45 millioen bedragen, daaronder niet begrepen de amortisatie, zijnde ongeveer 16 pCt. der algemeene inkomsten.

Om het onbeduidende van zoodanige schuld voor een rijk als Turkije te waarderen, is het voldoende zich te herinneren, dat de schuld van Engeland meer dan 20 milliards, die van Oostenrijk ongeveer 5 milliards enz. bedraagt, terwijl de verhouding tusschen de te betalen rente en de gewone inkomsten dier staten van 30 tot 40 pCt. varieert.

V.

Begrooting der ontvangsten en uitgaven.

De administratie der financien van het Ottomanische rijk is toevertrouwd aan een oppersten raad, gepresideerd door Zijne Hoogheid *Mehemed Ruschdi-Pacha*.

De keizerlijke regering, groote hervormingen in hare financien willende bewerkstelligen, heeft aan de Europesche mogendheden om hare voorlichting gevraagd; ten einde aan dit verlangen te voldoen, hebben de Fransche en de Oostenrijksche regering aan den

Markies *de Ploeuc*, inspekteur der Fransche financien,

den heer *Devaux*, idem,

en den heer *Lachanbacher*, hofraad van het keizerrijk Oostenrijk, met de taak belast, de financieële administratie van het Ottomanische rijk te bestuderen en te organiseren.

Deze aanzienlijke arbeid zal weldra ten einde zijn; in afwachting daarvan, kan men reeds den approximatieven staat der ontvangsten en der uitgaven, zoo als die uit den tegenwoordigen toestand ontstaat, aanduiden.

Onlangs plaats gehad hebbende openbaarmakingen hebben reeds het *ensemble* dier begrootingen doen kennen, doch daarin zijn eenige feilen geslopen; zoo is, bij voorbeeld, het bedrag der schuld slechts op 690 millioen gebragt, welke in werkelijkheid echter, zoo als hier boven gezegd is, 774 millioen bedraagt. Doch zonder bij deze, klaarblijkelijk jegens de Ottomanische regering welwillende appreciatien staan te blijven, gelooven de kontraktanten aan het publiek eene opregte uiteenzetting verschuldigd te zijn, en zij kunnen niet beter doen dan hier het uittreksel uit eene, om zoo te zeggen officiële nota terug te geven:

»De inlichtingen, die ik u verschaf, omtrent »den financiëlen toestand en de begrootingen van »Turkije, zal zij ook al niet op die officiële »stiptheid kunnen bogen, die ik daaraan had wen»schen te geven, zijn toch approximatief genoeg, »om elke oordeelkundige schatting te veroorlooven.

»Ik zal er op nog meer bevestigende wijze bij»voegen, dat de begrootingen over de jaren 1855 »en 1856 sluiten met eene meerdere ontvangst van »omstreeks 6 millioen franks. Voor 1857 bedroeg »het batig saldo ongeveer 25 millioen franks. In »1858 en 1859, was het geval anders, doch de »oorzaak daarvan ligt hoofdzakelijk in financiele ope»ratien, die de uitkomsten niet hebben opgeleverd, »welke de keizerlijke regering daarvan mogt ver»wachten.

»Dank zij echter de genomen maatregelen, in»zonderheid de algeheele intrekking van het pa»pieren geld, alsmede ten gevolge der ontwikkeling »van den openbaren voorspoed, zal het budget in »de toekomst ontegenzeggelijk met batige saldo's »sluiten. — Ziehier approximatief de ontvangsten en »uitgaven van het Ottomanische rijk."

De opbrengst van alle belastingen bedraagt van omstreeks 275,000,000 tot 300,000,000 franks.

De begrooting der uitgaven bedraagt slechts omstreeks 258,900,000 franks.

Als men overweegt, dat de dienst der renten van alle schulden slechts 45 millioenen franks, zijnde 16 pCt. van de totale inkomsten des rijks bedraagt, zal men, ondanks alle vooringenomenheid, drie zaken, die zoo helder zijn als de dag, erkennen:

Ten eerste, dat een budget van 275 à 300,000,000 franks zeer laag is voor zulk een uitgestrekt rijk, en dat dit eene zeer groote matigheid van belasting aanduidt.

Ten tweede, dat eene gekonsolideerde schuld van 310 millioen in kapitaal een vrij geringe last is, vooral als men dit cijfer vergelijkt met de schulden, sedert slechts eene halve eeuw door de groote staten van Europa aangegaan.

Ten derde, eindelijk, dat het *ensemble* van dien toestand bewijst, dat de Ottomanische administratie minder wanordelijk of spaarzamer is, dan men algemeen gelooft.

VI.

Na aldus zoo naauwkeurig mogelijk den financielen toestand van het Ottomanische rijk te hebben blootgelegd en alvorens de door Zijne Keizerlijke Majesteit geleverde waarborgen aan te duiden, blijft nog over, het karakter en het doel dezer leening te doen kennen.

Een voorbeeld, ontleend aan de financiele geschiedenis van Europa in de laatste jaren, zal het denkbeeld, dat de kontraktanten heeft beheerscht, eindelijk doen uitkomen.

Vier jaren geleden, had de koningin van Spanje de Kortes ontbonden, en den maarschalk *Narvaez* tot voorzitter van den ministerraad benoemd. Te zelfder tijd veroorzaakte de slechte graanoogst een *malaise*, dat nog werd vermeerderd door den algemeenen en staatkundigen toestand des lands. Toen werd een der kontrakten, de heer *Mirès*, door tusschenkomst van een aanzienlijk persoon, naar Madrid ontboden, en met den maarschalk *Narvaez* in betrekking gesteld voor de negotiatie van eene leening. Hij vond te Madrid iets overeenkomstigs met hetgeen men te Konstantinopel aantreft, namelijk een weinig ontwikkelden handelstoestand, die slechts weinig débouché aan de kapitalen gaf, en aan de bankiers geene andere cliëntelle dan die der regering zelve overliet.

Men begrijpt inderdaad, dat, als de handels- en industriële zaken geen voldoend voedsel aan de kapitalen leveren, zij zich van hunne natuurlijke roeping afwenden, om den weg te volgen, die hun groote en meer direkte voordeelen aanbiedt.

De Spaansche regering had toen behoefte aan eene leening, niet alleen om de granen te betalen, die het in verschillende havens van de Middellandsche zee kocht, maar ook om de rente der openbare schuld te voldoen. De bankiers te Madrid kenden die verlegenheid en zij wilden de leening niet anders begunstigen, dan binnen de grenzen der dringende behoefte der schatkist. Daardoor ontstond voor de regering een precaire toestand, die haar krediet benadeelde, en haar verpligtte, eene zeer hooge rente (10 à 12 pCt.) te betalen voor de minste door de bankiers bezorgde sommen. Die toestand is juist dezelfde als die van het Ottomanische rijk.

De heer *Mirès* werd getroffen door het gevaar, dat zoodanige staat van zaken voor Spanjes voorspoed aanbood, en in eene konferentie met den maarschalk *Narvaez* en den heer *Barsanallana* een minister van financien, verklaarde hij zich be-

reid om het geheele overschot der leening van twee milliarden realen, door de Cortes geautoriseerd, te nemen. Dit was de grondslag der leening waarvan bij de koncessie verkreeg en wier realisatie — het mag gezegd worden — het uitgangspunt was van de vooruitgaande periode, die Spanje is ingetreden. De ruime hulpbronnen, die deze leening ter beschikking van de Spaansche regering stelde, hebben aan haar krediet de vlugt doen nemen, en de 3 pct. Spanje, die in 1856 36 fr. stonden, staan heden 50 fr.

Dit is het doel, dat in Spanje werd bereikt en waarnaar thans te Konstantinopel wordt gestreefd. De kontraktanten konden eene leening aangaan voor een meer beperkt cijfer, dan waartoe men zich bepaald heeft, maar dan leverde men aan het Ottomanische rijk geene voldoende hulpmiddelen, om zijn papieren geld in te trekken, dat de vlugt van den handel belemmert, om het grootste gedeelte van zijne vlottende schuld te delgen, en, eindelijk, om aan de hooge eischen van eenige bankiers te ontkomen.

De kontraktanten hebben nog meer gedaan; bij eene overeenkomst, aangegaan met de direkteuren der Turksche bank, hebben zij aan die inrigting groote voordeelen verzekerd, doordien zij hare gewigtige, naar het Ottomanische krediet nuttige operatien hebben vergemakkelijkt; zij kreëren eene financiele maatschappij voor de openbare werken en den aanleg van spoorwegen. Reeds is door eene aanzienlijke maatschappij van kapitalisten en bankiers de koncessie gevraagd voor een spoorweg van Konstantinopel naar Adrianopel. Kortom, alles doet vermoeden, dat de realisatie van die leening voor het Ottomanische rijk de dageraad zal zijn van een nieuw tijdperk, gelijk de Spaansche leening van 1856 eene der oorzaken was van de ontwikkeling des voorspoeds in het Iberische Schiereiland.

VII.

Waarborgen der leening.

Ofschoon de rang van het Ottomanische rijk in Europa, zijne onmetelijke hulpbronnen, het betrekkelijk geringe cijfer zijner schuld, aan de kapitalen eene volstrekte zekerheid en groote voordeelen aanbieden, hebben de kontraktanten nogtans — ofschoon dit niet noodzakelijk scheen — speciale waarborgen moeten vragen, behalve de toewijzing van alle inkomsten des rijks.

Die waarborgen werden met de grootste opregtheid en de volmaaktste loyauteit toegestaan; zij berusten niet op eventuele inkomsten, vatbaar voor vermindering, maar op de belangrijkste en zekerste opbrengsten, want zij zijn allen verpacht en gemakkelijk te realiseren. Hun bedrag overtreft zelfs in hooge mate de som, die benoodigd is voor de rente en voor de amortisatie der leening in eene tijdsruimte van zes en dertig jaren.

Hoedanig ook de overtuiging der kontraktanten was, nopens den waarlijk zeer gunstigen financielen toestand van Turkije, hebben zij nogtans de ten nadeele van het Ottomanische rijk verbreide dwalingen in aanmerking moeten nemen, en, ten einde deze te bestrijden en te vernietigen, hebben zij, onafhankelijk van de toegestane waarborgen, de oprigting van eene internationale kommissie, uit aanzienlijke mannen zamengesteld, gevraagd en verkregen.

De kommissie van twaalf leden, te Konstantinopel, Parijs en Londen residerende, is belast met de inning der ten waarborg gegeven inkomsten, alsmede om de geregelde dienst te Parijs en te Londen der rente en amortisatie der leening te overwaken.

Aan die leden der kommissie, welke te Konstantinopel resideren, zal natuurlijk het nuttigste gedeelte der taak te beurt vallen, namelijk de overmaking der inning van de tot waarborg gegeven inkomsten. Het schijnt mitsdien nuttig, hun persoonlijken toestand te doen kennen, omdat die toestand juist de oorzaak is, die de keuze, waarvan zij het voorwerp zijn, heeft bepaald.

De leden te Konstantinopel residerende zijn:

Mijnheer de markies *de Ploeuc*, inspekteur der financien in Frankrijk, op aanvraag van de Ottomanische regering, met eene zending naar Konstantinopel gezonden, ten einde mede te werken tot de financiele reorganisatie, en op dien grond, lid van den oppersten raad der financien van het Ottomanische rijk.

De heer *David Glavani*, bankier te Konstantinopel, en zoowel de hoogste als de achtenswaardigste der financiele notabiliteiten des rijks;

De heer *Ch. S. Hanson*, bankier, een der kommissarissen van toezigt der Ottomanische bank te Konstantinopel, en broeder van een der direkteuren van de Engelsche bank.

De heer *C. Arlaud*, een der chefs van het huis *Arlaud, G. Court en Co.* en associé van den specialen kommissaris van de Ottomanische regering voor de leening.

Leden te Londen residerende:

De direktie der Turksche bank, bestaande uit:

De heeren *Russell Ellice*, van het huis *Robarts Lubbock en Co.;*

Williams Gladstone, van het huis *Thompson Bonar* en Co.;

H. G. Gordon, van de Oostersche bank;

M. E. Rodocanachi, van het huis *Rodocanachi Sons* en Co.;

Leden, te Parijs residerende:

De graaf *Siméon*, senator;

De [illegible] *[illegible]*, bankier, konsul-generaal van Turkije;

De heer *Lichtlin*, direkteur der *Société Générale de Crédit Commercial et Industriel.*

De heer *Isidore Fould.*

Na den algemeenen toestand van het Ottomanische rijk sommair te hebben uiteengezet, alsmede de financiele overwegingen, die de kontraktanten hebben bewogen, die leening te negotiëren, hebben zij het regt er bij te voegen, dat zij, ofschoon voordeelen zoekende voor de belangen, die zij vertegenwoordigen, ook nuttig gelooven te zijn aan de groote Europesche familie, door bij te dragen tot den voorspoed van een rijk, zoo noodzakelijk voor het evenwigt van alle staten, en welks integriteit gewaarborgd is door de zamenwerking der groote Westersche mogendheden, toen zij het Ottomanische rijk in de Europesche raadsvergadering hebben doen toelaten.

Voor de Kontraktanten der Ottomanische leening.

J. MIRÈS.

** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER* E. OTTEN, geliefde Echtgenoote van G. BARGER Lzoon.

Utrecht, 8 December 1860.

** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 67jaren, onze geachte Moeder en Behuwdmoeder de Wed. J. L. DE WILDE, geb. VREESWIJK. Diep werd ons hart getroffen door dezen voor ons zoo gevoeligen slag.

Utrecht, 10 Dec. 1860. — Uit aller naam, J. W. DE WILDE.

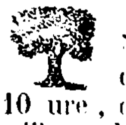

** De Notaris W. H. J. CAMBIER VAN NOOTEN, te Lopik gevestigd, zal op Woensdag den 19 December 1860, voormiddags 10 ure, op de Ridderhofstad *»de Wiers"*, bij Vreeswijk, publiek verkoopen:

60 Eiken en Beukenboomen, benevens eenig **Hakhout.**

HOUTVERKOOPING

op de Ridder Hofstad Nijenrode te Breukelen.

** Op Donderdag den 20. December 1860, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, van: **23** zware **Eiken Boomen, 17** gave **Populieren dito, 66 Wilgen dito, 3 Abeelen dito, 29** zware **Esschen, Iepen** en **Beuken Stammen,** eenige **Appelen Stammen, Hak- en Armhout;** vier dagen te voren afgenommerd te zien en aanwijzing te bekomen bij den Boschbaas.

** De Notaris TISSOT VAN PATOT te Maarssen, zal op Donderdag den 20. December 1860, des voorm. 10 ure, op de buitenplaats *Zorgvliet* aan de Vecht, tusschen Utrecht en Zuijlen, **verkoopen:** diverse **Boomen,** waaronder zware en gave, als: 48 Wilgen, 9 Populieren, 34 Castanjes, 19 Sparren, 22 Esschen enz.; een **Schuur** op steenen voet met pannen gedekt; fraaije hardsteenen **Paardenkrib** lang 3 Ned. el; en vervolgens in de herberg *de Klop* onder Zuijlen, **verkoopen:** 76 Wilgen op *Groenendaal* en 22 Populieren op de Laan nabij den Daal onder Zuijlen en **verhuren:** ongeveer 4 Bunders uitmuntend **Wei-, Hooi- en Moesland,** gelegen achter en naast gemelde buitenplaats *Zorgvliet,* voor den tijd van 3 jaren.

** Men zal op Zaturdag den 22. December 1860, des namiddags te 5 ure, te Utrecht achter St. Pieter, in het Lokaal van Verkoopingen, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Een hecht, sterk, goed onderhouden HEERENHUIS, Erf en Grond, gelegen te Utrecht, aan de noordzijde van de Wittevrouwenstraat, op den hoek van de Ridderschapstraat, wijk H. No. 735; voorzien van: vijf zoo Beneden als Bovenkamers en een Kabinetje, allen behangen en de meeste met Stookplaatsen, Keuken met Wel- en Regenwaterpomp en verdere vereischten, Provisiekamer, Kastenu Aisance, Kelder, Zolder met Dienstbodenkamer, enz.

Te aanvaarden 1 Mei e. k.

No. 2. Eene ruime HUIZINGE met ERF, GROND en PLAATS, gelegen te Utrecht, aan de Westzijde van de Catharijnestraat, wijk C. No. 911.

Te aanvaarden 1 Februarij e. k.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht aan het St. Janskerkhof.

MASKERADE.

** De commissie ter regeling der Maskerade te Utrecht, maakt aan belanghebbenden bekend, dat de teekeningen der costumen en de voorwaarden der levering, voor hen, welke daarvoor in aanmerking wenschen te komen, ter inzage zullen liggen in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen, op Dingsdag 18 December e. k. van 12 tot 4 uren des namiddags.

Namens de commissie voornoemd,
W. A. VAN HOEK,
1. Secretaris.

** Voor eenen Civielen prijs **uit de hand te koop** eene zeer solide zes octaafs PIANO, Engelsche mechaniek en goede toon zonder de minste gebreken, in eene nette kast; franco te bevragen bij den heer BUSCH, Meubelfabrijkant, Weesbrug, Utrecht.

** Er wordt TER OVERNEMING door ziekte gepresenteerd: Eene van Ouds Gerenommeerde

TAPPERS-AFFAIRE,

gelegen op een der schoonste Standen, binnen de Stad *Utrecht*, welke een goed Burgerlijk Bestaan oplevert. Adres met *franco* Brieven, onder het Nommer 14209 aan het Advertentie-Bureau van H. NIJGH te Rotterdam.

** **Men verlangt** te Utrecht tegen Februarij 1861, eene KEUKENMEID, die goed kan koken, en verder eenig huiswerk verrigten: men adressere zich franco onder lett. B. R. aan het bureau dezer Courant.

TE HUUR

** een BOVENHUIS op de Oude Gracht Jakobiebrug, van 3 groote Kamers, Alcoof en Keuken. Te bevragen bij J. GRAVENDAAL, Mr. Metzelaar.

** Bij **A. L. GERRETSEN Jr.** Manufacturier, op de Oudegracht tusschen de Vie- en Jacobiebrug, is heden uit een Zwitsersche Fabriek ontvangen een Groote Partij **BRODERIEN;** welke van 13—22 December tegen **Fabrieksprijzen** zullen opgeruimd worden.

Oesters, Zalm en Castangnes.

** A. VAN BROEKHUIJZEN, in de Lijnmarkt te Utrecht, heeft heden weder aangekregen eene extra partij blanke frisch gevangen **Zeeuwsche, Texelsche, Engelsche** en **Cor Oesters;** vette gerookte *Zalm*, opregte *Bergsche Anchovisch*, tijnzout gemarineerd en *Bootsmans Winterharing, Engelsche Bokking* en dito *Sprot*, *Paling* in gelei; blanke gebenkte *Leng* en *Rond-St-krisch*, *Kreeften* in bussen, *Sardines à l'huile*, groote *Spaansche Castagnes* à 10 en 15 Cents. de 5 ons, *Citroenen*, *Limoensap* en alle soorten van fijne *Engelsche* en *Beijersche Bieren*, Minerale en Bitterwater, en fijne geconserveerde Groentens in bussen, en echte Japansche Soya.

HET SCHEI- EN GENEESKUNDIG PRÆPARAAT

is een nieuw uitmuntend middel ter versterking van het Haar.

Hetzelve bevat in eene juiste verhouding alle bestanddeelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de huid versterken. Het reinigt het Hoofd van de schilfers, belet het uitvallen en bevordert den groei der Haren, is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum. Prijs per flacon ƒ 1.20.

HET EAU DES CARMES

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverteringsorganen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, en vervangt de Hoffman's druppels met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.

Bij ieder fleschje wordt eene aanwijzing tot gebruik afgegeven. Het kleine fleschje 50 Ct., het groote ƒ 1.

De Oostersche Anti-Rhumat. kruiden-Olie

is uit vlugtige Planten-Oliën, vereend met de Cajapoet-Olie, te zamen gesteld, en geneest alle Rhumatische ziekten en verlammingen, pijn in de gewrichten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen.

De inwrijvingen geschieden tweemaal daags met de vlakke hand; het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

STOLL'S DRUPPELEN

bevrijden oogenblikkelijk van de hevigste kiespijn: men behoeft slechts een daarmede bevochtigd puntig watje in het oor te stoppen, aan de zijde waar de kiespijn is. Het fleschje kost ƒ 1.

Utrecht, Amsterd., Verkoophuis. T. Uhlenbroek O. Gracht bij de Hamburgerbrug. L. J. R. Bosch Lijnmarkt. P. J. Huinck „
Amersfoort A. H. v. Ruiven. „ C.T. C.v.d.Roemer.
Baarn, E. v. Dapperen. „ Gez. Peterson Nobbe.
Bodegraven, B. E. C. Schlatman.
Hilversum, R. J. J. v. Alphen. Kuilenburg, J. v. Hondius. Loenen a/d Vecht, Wed. Muller. Vianen, B. Swaving. Wijk bij Duurst., Wed. C. Zorn. IJsselstein, J. Groenhoff. Zeist, C. G. Adlung. En in de bekende dépots in de andere steden.

Erratum.

In de advertentie *»Men verlangt te Huur te Zeist, Driebergen, enz.,"* geplaatst in de Courant van gisteren, staat abusievelijk ZES ongemeubeleerde Kamers, moet zijn: **2 à 3** ongemeubeleerde Kamers, enz.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Dec.	Uren	Wind rigt.	Wind kr.	Barom. bij 0°	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Opmerkingen*
12	2	n.	1.5	758.13	38.7	— 0.5	0.87	0.2	Zw. bewolkt.
	10	n.	0.5	60.36	36.9	— 0.9	0.89	0.1	Betr., stuifr.
13	8	ono.	0.5	62.92	36.9	— 0.7	0.94	0.2	Betrokken.

12 Dec. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde. Hartlepool Plymouth, Brest, Parijs en Utrecht. Grootste verschil tusschen Hartlepool, Plymouth en Utrecht = 7.5 mm.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 296 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht

Brengen ter kennis der ingezetenen, dat het door den Gemeenteraad in zijne vergadering van 29 November 1860 vastgestelde en door Gedeputeerde Staten dezer provincie, bij besluit van 6 December 1860 No. 45, goedgekeurd voljaars aanvullings-kohier der Plaatselijke directe belasting, over het dienstjaar 1859, door hen op heden den 10. Dec. 1860 ter invordering zijn toegezonden aan den Heer Ontvanger aan het Hoofdkantoor der Plaatselijke belastingen, kantoor houdende aan de Ganzenmarkt, aan wien ieder der belastingschuldigen verpligt is zijn aanslag op het daartoe aan hen uit te reiken aanslagbillet te voldoen vóór of op de verschijndagen, die bepaald zijn als volgt:

Voor den 1sten termijn	op 24 December	1860.
„ „ 2den „	„ 7 Januarij	1861.
„ „ 3den „	„ 4 Februarij	„
„ „ 4den „	„ 4 Maart	„
„ „ 5den „	„ 2 April	„
„ „ 6den of laatsten termijn	„ 6 Mei	„

Terwijl voorts herinnerd wordt, dat op elken verschijndag, een zesde gedeelte van den aanslag invorderbaar is.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort, den 12. December 1860.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
W. M. J. VAN DIELEN, Weth.

Ter ordonnantie van dezelven H. G. RÖMER.

UTRECHT, Donderdag 13 December.

— Men verneemt, dat Maandag jl. te 's Gravenhage de verloving heeft plaats gehad van den hertog van Mecklenburg-Schwerin, zoon van H. D. H. de hertogin-weduwe van Mecklenburg Schwerin, die aldaar op het buitenverblijf de Paauw logeert en prinses *Maria*, dochter van HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik* der Nederlanden. *('s Gr. N.)*

— Omtrent het reeds voor eenige dagen medegedeelde, betreffende het doen der terugreis door de keizerin van Frankrijk over Nederland, zegt de *Amst. Ct.*: »de keizerin der Franschen, die haar verblijf te Londen eenige dagen heeft verlengd, zou haren wensch hebben kenbaar gemaakt, op hare terugreis naar Frankrijk, ons land te bezoeken."

— Nog zijn op de Wassenaar geplaatst de adelborsten 1e kl. *Vening*, *Snoek*, *v. d. Weijde* en *Lijclama à Nijeholt*.

— Mr. *J. C. Bysterbos* is verkozen tot griffier der provinciale Staten van Overijssel.

— In den gemeenteraad van Amsterdam is de voordragt van Burg. en Weth. tot het bouwen van eene vischmarkt, ter plaatse waar thans de hulp-vischmarkt zich bevindt, aangenomen met 25 tegen 2 stemmen.

— De gemeenteraad van Zwolle heeft den 8. vastgesteld een plan van geldleening voor die gemeente, ten bedrage van ƒ 58,000, ter bestrijding der kosten voor de verbetering van het Zwarte Water en van het jaagpad langs het Zwarte Water, voor den herbouw van het Katerveerhuis en het voltooijen van het dempen der Kleine Aa. *H.*

— Wij lezen het volgende in de *Arn. Cour.* Wij meenen dit te moeten overnemen, omdat, als het waar is, iedereen het met ons eens zal wezen, dat er verandering en verbetering *moet* aangebragt worden, en als het niet waar is, de zaak openlijk en krachtig *moet* worden weêrsproken; op Utrecht mag de smet niet kleven, dat het zoo weinig prijs stelt op zijne Akademie.

De hoop der Utrechtsche studenten.

De studenten, vooral in de letteren, in de regten en in de godgeleerdheid aan de hoogeschool te Utrecht verheugen zich in den naderenden dood van het provinciale geregtshof. Niet dat zij tegen dat hof eenig gemoedsbezwaar hebben; het eenige, waarom zij met blijdschap zijn opheffing verbeiden, is hun gegronde verwachting, dat er dan eenige lokalen voor de universiteit beschikbaar zullen worden. Het gerucht toch verhaalt, dat het militaire geregtshof zal overgebragt worden naar het gebouw van het provinciale hof, en dat de ruime en goede vertrekken van dat militaire geregtshof dan zullen worden afgestaan aan de hoogeschool tegen een bijdrage, door hare kuratoren uit haar fonds te verstrekken.

Het is zeer te wenschen, dat dit gerucht waarheid bevat, en dat de verzorgers der Utrechtsche hoogeschool eens leeren inzien, dat er nog meer studenten zijn dan die in de natuur- en geneeskundige wetenschappen, en nog meer hoogleeraren dan die welke in deze vakken onderwijs geven. Terwijl er vele, zeer doelmatig, soms zelfs uitmuntend ingerigte kollegiezalen bestaan voor een luttel aantal studenten, zijn er voor de groote meerderheid, die een andere studie gekozen heeft dan die der natuur, slechts twee uiterst slechte en in berooiden toestand verkeerende vertrekken. En met de hoogleeraren, die in deze vertrekken hunne lessen geven, moet men waarlijk medelijden hebben. Bij het eene is in het geheel geen kleinere kamer aanwezig, zoodat zij, die er twee uren na elkaar spreken, in het tusschenkwartier wat langs de straat kunnen gaan loopen. Bij het andere is er een, maar zij is zoo armoedig en jammerlijk ingerigt, dat wel geen portier van de nietigste instelling zulk een ellendig wachtvertrek heeft. De studenten schamen zich voor hunne hoogeschool, wanneer hunne leermeesters daar een bezoek van vreemde hoogleeraren ontvangen.

Maar niet alleen aan kollegiezalen is er behoefte. Ook voor de examina heeft men geen vertrekken genoeg; en hier wordt het gemis door alle fakulteiten gevoeld, ofschoon natuurlijk het meest door die, welke om het groote aantal van studenten de meeste examina moeten afnemen. Er is eigentlijk slechts één bruikbaar lokaal, de senaatskamer. Er is nog een ander, dat zeer veel gebruikt moet worden, maar dat bijzonder slecht is. De deur er van brengt terstond op de straat. Gedurende de beraadslaging over de toelating en den graad moeten dan ook de studenten met den pedel op straat staan? Onlangs, toen er in de senaatskamer eene medische promotie was en dat andere lokaal aan een gezelschap was verhuurd, heeft éene der fakulteiten zich genoodzaakt gezien om een examen af te nemen in het pedelskamertje, waar voor geen enkelen toehoorder plaats was.

Aan dien toestand moet een einde komen. De kuratoren kunnen het zich niet verbergen. Zij moeten het begrijpen, dat, mogt er aan de opheffing van eene der hoogescholen gedacht worden, elk verstandig man het eerst op die universiteit het oog zou vestigen, waar de zaken in zulk een jammerlijken en ellendigen toestand zijn. Op verwaarloozing volgt zoo ligt ontbinding, en niemand kan er dan zelfs mededoogen meê hebben.

— Opmerking verdienen de volgende beweeggronden, die bij de begrooting van kolonien voor verhoogde pensioenen door den minister zijn aangegeven, en waarvan wij in ons nommer van den 5. reeds gewaagden:

»*G. L. Baud*, direkteur der kultures op Java ƒ 7500. Het oorspronkelijk toegelegde pensioen, ad ƒ 6000 's jaars, is nader verhoogd tot ƒ 7500 's jaars, volgens de klasse waarin gerangschikt is het ambt van direkteur-generaal van financien in Nederlandsch Indie, en zulks uit aanmerking dat de heer *Baud* in der tijd, in het belang van 's lands dienst, niet tot dat ambt benoemd is geworden." Hier krijgt iemand dus het aan zeker ambt verbonden pensioen, omdat hij dat ambt niet heeft bekleed. Mr. *P. Mijer*, lid in den raad van Nederlandsch Indie, ƒ 10,000. Het pensioen is, op grond van het laatstelijk door hem bekleede staatsambt (minister van kolonien) geregeld volgens de waardigheid van vice-president van den raad van Nederlandsch Indie, welke betrekking hem niet zou zijn ontgaan, zoo hij door langer verblijf in Nederland, in het belang van de staatsdienst, daarvoor niet buiten aanmerking had moeten blijven."

*— Ons wordt medegedeeld een partikulier schrijven van kaap de Goede Hoop met de laatste mail aangekomen. Wij ontleenen daaraan het volgende:

»Wij vernemen dat een Portugeesch ambassadeur zich schriftelijk aan president-*Pretorius* heeft gewend met de uitnoodiging van zijn hof aan het goevernement van de Zuid-Afrik. Republiek, tot het sluiten van een traktaat van vrede, en wederzijdsche gelijkstelling van den handel. (Men weet dat in het NO. de ZA. Republiek aan de Portugeesche bezittingen paalt). — Hieruit blijkt dat onze Transvaalsche Broeders meer en meer de aandacht van vreemde mogendheden wekken. Sedert hunne onafhankelijkverklaring door Groot-Brittanje, zijn zij, zoo wij gelooven, ook erkend als een onafhankelijken Staat door het Koningrijk der Nederlanden en de Republiek der Vereenigde Staten.

»De Heeren *Biccard* en *Muller* zijn uit Europa in de Kolonie teruggekomen, en dewijl zoo vele gemeenten zonder Herder en Leeraar zijn, is het te verwachten, dat zij spoedig eene plaatsing zullen erlangen. Beide hebben alhier hunne gaven doen hooren ter voldoening van de opgekomene Gemeente-Leden. Ds. *Muller* heeft zich ook bereid verklaard om in het Engelsch te prediken, hetgeen natuurlijk aan Ds. *Vaure*, en hun die het prediken in het Engelsch voorstaan, zeer aangenaam is."

— Vrijdag heeft te Amsterdam voor het Hof de zaak van den dokter in de letteren en de regten, den heer *K.*, gediend, die bij de behandeling eener aanklagt wegens mishandeling, waaraan hij zich jegens zijn huisheer zou hebben schuldig gemaakt, had verklaard »den officier van justicie niet meer in de gelegenheid te zullen stellen zulke *zotte*, *absurde* en *onregtvaardige* aktien in te stellen," terwijl hij den president niet zou »dankzeggen voor de onpartijdige leiding der zaak;" — de heer *R.* werd veroordeeld tot boete wegens de mishandeling en tot een jaar cellulaire gevangenis wegens de beleediging den regter aangedaan. — In hooger beroep erkende de adv.-generaal, mr. *Schooneveld*, — die met den beklaagde voor 20 jaar herhaaldelijk voor 'tzelfde hof met de eervolle taak der verdediging was belast geweest, — dat de mishandeling was geprovoceerd, en de heer *K.* te dier zake moest worden vrijgesproken, terwijl hij voor de beleediging den magistraat aangedaan éene maand cellulair eischte. — De heer *K.* heeft zijne zaak zelf verdedigd, en o. a. beweerd, dat zijne kwalifikatie der aanklagt als *zot*, *absurd* en *onregtvaardig* juist was, dat hij daarmede den klager en niet het openbaar minister bad willen treffen; en dat hij daarin meende alleen van de regten der vrije verdediging te hebben gebruik gemaakt. — Gister heeft het Hof in deze zaak uitspraak gedaan. Het hof heeft erkend, dat de beklaagde wegens het incident te regt terstond is teregt gesteld, dat de gebezigde uitdrukkingen beleedigend zouden zijn, indien zij op den off. van justicie zouden slaan, dat dit laatste echter niet bewezen is, dat ook de mishandeling niet was bewezen; mitsdien is de heer *K.* voor beide hem ten laste gelegde feiten vrijgesproken.

— De hoogleeraren *C. Pruys van der Hoeven*, *Sebastian*, *W. Vrolik*, *F. Z. Ermerins*, *J. J. Wolterbeek*, *G. J. Loncq* en *G. C. B. Suringar* hebben, door schriftelijke verklaringen, zich vereenigd met het ongunstig oordeel, door de hoogleeraren *C. B. Tilanus* en *P. H. Suringar*, over het gebruik van sterke dranken geveld, en de schadelijke gevolgen daarvan. Thans heeft het bestuur der afdeeling Rotterdam, van de *Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van sterkendrank*, zich tot de geneeskundigen binnen die stad gewend, met uitnoodiging, om aan gemeld bestuur dergelijke verklaringen te willen inzenden, waarvan men zich gunstige gevolgen voor de vereeniging voorstelt. Men verwacht dat aan dit verzoek bereidwillig zal voldaan worden.

*— Uit Meppel schrijft men, dat ten gevolge van den zeer twijfelachtigen toestand van het weduwenfonds te Amsterdam, onder direktie van de HH. *te Winkel en Doijer*, men daar wil beproeven een weduwenfonds tot stand te brengen, echter uitsluitend voor die stad, ten welken einde reeds Dingsdagavond eene vergadering van belanghebbenden is gehouden, waarin het aanvankelijk reeds zoo ver is gebragt, dat eene kommissie van 7 personen is benoemd tot het opstellen van een reglement, enz.

— Als een bijzonderheid wordt medegedeeld, dat den 10. dezer bij den burgerlijken stand te Goes is aangegeven een kind, waarvan de vader 55 en de moeder 54 jaren oud is.

— Het brandersbedrijf in Nederland neemt jaarlijks cirka 14 millioen pond rogge en 25 millioen pond gerst, en bereidt daaruit: 1. 5 à 6 millioen ponden gist, die een nuttig produkt zijn; 2. Eene menigte vaten spoeling, een produkt dat schadelijk is voor het vee dat het gebruikt, voor de menschen, die het vleesch van dat vee eten, en vooral voor de kinderen, die met de melk er van worden gevoerd; en 3. 38 millioen kan jenever. Men berekent dat er jaarlijks een half anker jenever, per hoofd der volwassen mannelijke bevolking, gebruikt wordt. *N. R. Ct.*

— Het Londensche dagblad *the Record* berigt, dat de hertog van Northumberland ƒ 360,000 geschonken heeft om zes kerken te bouwen aan den mond van de rivier de Tyne, onder eene bevolking van 30,000 zielen, meestal zeelieden, en wier plaatsen tot godsdienstoefening zeer onvoldoende waren. Onlangs heeft de hertog, op zijne kosten, een logement voor zeeheden laten bouwen, waaraan hij ƒ 84,000 heeft besteed. Hij zelf is zeeman geweest. Zonder overdrijving is zijn ijver steeds even verstandig als liefderijk en volhardend.

BROUWERSHAVEN, 11 Dec. Uitgezeild Cortgene, kapt. *Dunlop Dz.*, naar Batavia.

TEXEL, 12 December. Uitgezeild Elize, kapt. *Heikema*, naar Suriname.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister waren aan de orde de beraadslagingen over hoofdstuk X *(oorlog)*.

De heer *de Bieberstein* zag de vermindering van het aantal vrijwilligers met bezorgdheid aan, vooral met het oog op de versterking van het Indische element, — had evenwel met genoegen opgemerkt de aanmaak van 100,000 geweren, — was dankbaar voor de aanbieding der militiewet, — drong aan op de organisatie der schutterij, — verheugde zich over de regeling der kazernering, — doch betreurde, dat de Staat de procedure, die hij voert tegen de gemeente Maastricht, omtrent den afstand van het kazernegebouw, niet door minnelijke schikking heeft geëindigd.

De heer *Dommer* had veel stof tot tevredenheid 1. wegens de opregtheid des ministers. De zaak was zoo duidelijk voorgesteld, dat geene enkele duisternis was overgebleven; 2. wegens de aktiviteit, die heerschte bij het Depart. van Oorlog. De wet op de militie zou de kroon zetten op hetgeen door dezen min. was aangevangen. Maar er was ook eene schaduwzijde. Uit de gewisselde stukken was gebleken, dat in de afdeelingen wederom ter sprake is gebragt de opheffing van oude vestingen. Aanvulling aan de eene, behoud aan de andere zijde, zou ten gevolge hebben, dat de begrooting nog aanmerkelijk zal stijgen. Spr. noodigde spr. den min. uit, strikt regtvaardig te zijn ten aanzien der bevordering en pensioenering.

De heer *Heemskerk Az.* vestigde de aandacht des min. op de zaak der kazernering, waarbij geene bedreiging van terugneming van garnizoen mogt

ter sprake komen.

De heer *van Voorthuysen* zegt, dat het den min. ten vorigen jare gebleken kan zijn, hoe moeijelijk spr. de zaken inziet en hoe geneigd hij is om de middelen te verstrekken, ten einde de defensielijnen in verbeterden toestand te brengen en het lot van den soldaat te verbeteren. Bij den weg, dien de min. thans inslaat, wordt het hem echter moeijelijker gemaakt; al te groote uitbreiding van inproduktive uitgaven levert een dubbel nadeel op, ook uit het oogpunt van 't belang van dien arbeid. Spr. heeft de vermeerdering op dit hoofdstuk, op dit oogenblik, met eenige bevreemding gezien, immers na de verklaring van onzijdige, vredelievende staatkunde door den *Min. van buitenl. zaken*, bij de verdediging van hoofdst. III. aan den dag gelegd. Spr. leest de zinsnede uit die rede voor, waarvan de slotsom is, dat wij *toeschouwers* moesten blijven van het groote drama, dat zich voor onze blikken ontvouwt. Hoe nu strookt daarmede de vermeerdering van 1000 miliciens boven het gewoon getal van 1 op de 500 zielen, dat volgens bevoegde schrijvers het hoogste cijfer is, dat men nemen kan zonder de nijverheid en de welvaart van een volk te belemmeren.

De heer *Delprat* verklaarde zich hoofdzakelijk vóór het bezigen van militaire ingenieurs bij den aanleg der spoorwegen.

De heer *Begram* besprak mede de zaak der kazernering, en de bedekte bedreiging te Gorkum gedaan, dat de min. niet twijfelde of de gemeente zou prijs stellen op het behoud van haar garnizoen.

De heer *van Bosse* wees er op, dat vroeger het eindcijfer voor oorlog steeds groot bezwaar opleverde en nu een verhoogd cijfer goedkeuring vond. Spr. zou op grond van dit verhoogde cijfer zijne stem onthouden aan deze begrooting.

Wel verre van aan den anderen kant te misprijzen dat de minister had te kennen gegeven, sommige gemeentebesturen bij verwerping der gestelde voorwaarden met ontneming van het garnizoen te bedreigen, zou hij wenschen, dat de min. dit beginsel ruimer toepaste, omdat de lasten van het rijk anders niet te dragen zullen worden.

De heer *van der Linden* zou tegen de begrooting stemmen. Zonder nieuwe wetten op die van de militie en de schutterij was geene goede verdediging denkbaar, en nu is, op de laatste minuut, eene wet op de militie aangeboden, nadat het drie jaren geleden is, dat een voorloopig verslag op eene vorige wet was uitgebragt. De wet op de schutterijen was zelfs niet toegezegd, voor het oogenblik geweigerd. Volgens Spr., hadden wij 100,000 man noodig, 45,000 uit de schutterijen, 55,000 uit de militie, en toch misten wij nog altijd de organisatie van beiden. Wat dan de lucht zoo helder, dat wij geene behoefte hadden aan goed ingerigte strijdkrachten? Wat de schutterijen betrof, de mannen stonden op het papier, maar zijn dat schutters, zijn dezen tot de dienst geoefende verdedigers? Geene organisatie alzoo, maar wèl drang om meer geld, geene regeling, maar steeds meerdere verlegenheid. Millioenen heeft het dep. v. oorlog verslonden, waarmede al onze spoorwegen hadden kunnen zijn aangelegd. Men heeft georganiseerd, gedesorganiseerd, geëxerceerd, maar het geld is weg, en steeds wordt meer aangevraagd. Doch, zooals de toestand thans was, kon deze niet voortduren. Hij eindigde met dezelfde verklaring, waarmede hij in het vorige jaar aanving, dat, waar het 's lands verdediging betrof, niemand zoo dwaas was om al te zeer te beknibbelen. Doch de uitgaven moesten tot een nuttig doeleinde zijn aangewend.

De heer *Cool* stemde vóór de voordragt, omdat hij daarin de rigting bespeurde om het lot van den soldaat te verbeteren. Hij beval den Minister nu de huisvesting van den soldaat aan — De heer *v. Lijnden* sloot zich aan het gezegde van den vorigen spreker aan, en was den Minister erkentelijk, dat middelen werden beraamd, om den soldaat eene nuttige afleiding te verschaffen. — De heer *Elout* was ook dankbaar voor de pogingen, aangewend, om om het lot van den soldaat te verbeteren. Hij wenschte, dat geene troepenbewegingen des zondags mogten plaats hebben. — De heer *de Bieberstein* ondersteunde de bedenking van den heer *Elout*.

De heer *v. Hoëvell* wenschte over het verband tusschen het leger hier te lande en in Indie thans niet te spreken, maar alleen over de versterking van het Indische leger met het Nederl. element, door de overteekening van vrijwilligers. Hoe moest het Nederl. element versterkt worden? 1. door Nederl. miliciens in te deelen in het Ind. leger; 2. door Nederl. jongelingen op te wekken, om in Indie dienst te nemen. Maar daartoe moest het lot en de toekomst van den Ind. soldaat worden verbeterd. Het gebeurde maar al te dikwijls, dat voor den Ind. soldaat, naar Nederland teruggekeerd, geene andere uitkomst overbleef dan te bedelen. Nu was wel een invalidenhuis in aanbouw, maar dat was niet voldoende.

De *Minister van Oorlog* beantwoordde het eerst den heer *van der Linden*, en deed het ongegronde van diens beschuldiging uitkomen. Niemand meer dan hij verlangde de indiening der beide wetten op de militie en de schutterij, maar van hem alleen heeft die indiening niet afgehangen, en de spreker zag voorbij de kabinetswijziging, die vertraging ten gevolge had. De minister verzekerde, dat zoodra de militiewet zou zijn aangenomen, de wet op de schutterijen niet zou uitblijven. Er is overigens meer gedaan dan georganiseerd en geëxerceerd. Wat de andere opmerkingen der sprekers betrof, kon de Minister niet met zekerheid verklaren, dat de vermeerdering der in dienstneming het gevolg was van de verbetering van het lot van den soldaat; tot geene slooping van vestingen mogt worden overgegaan, indien niet de noodzakelijkheid het vorderde. De tijdsomstandigheden waren thans niet van dien aard, om zelfs die vestingen, waarvan de Minister het gemis kon erkennen, af te breken. Omtrent de inachtneming van regtvaardigheid bij bevordering en pensioenering, kon eene enkele maal op eene benoeming eene aanmerking kunnen worden gemaakt; doch waar heerschte op de wereld volmaaktheid? Ten aanzien van de kwestie der kazernering, verklaarde de minister, geen zedelijken dwang uitgeoefend of bedoeld te hebben, aan iedere gemeente volkomene vrijheid te hebben gelaten, maar hij moest toch opmerken, dat de gemeenten hem geene voorwaarden mogten stellen, hem geen dwang behoorden op te leggen.

Overigens verklaarde de minister, aan alle wenschen te zullen voldoen, èn aan den wensch tot verbetering der huisvesting van den soldaat èn aan het verlangen om de troepen-bewegingen op Zon- en Feestdagen zoo min mogelijk te doen plaats hebben èn aan dat om de officieren van de genie dienstbaar te doen zijn aan den aanleg der spoorwegen. Vooral stond hij stil bij hetgeen door den heer *van Hoëvell* was opgemerkt. Hij was allezins bereid, de vrijwillige dienstneming aan te moedigen, en het Nederl. element in het Indisch leger te versterken. Maar ongeschikte manschappen mogt men naar Indie niet zenden. Hij zou echter hieromtrent met den min. van kolonien in nader overleg treden.

De heeren *Heemskerk*, *v. d. Linden*, *de Bieberstein* en *v. Voorthuijzen* achtten de gegeven uitlichtingen nog niet voldoende.

De *Minister* trad wederom in eene beantwoording der verschillende sprekers en wenschte niets liever dan dat het proces met Maastricht, dat echter vóór zijn tijd was aangevangen, met goedvinden van beide partijen kon worden beëindigd.

De heer *van Wintershoven* leidde uit het antwoord des ministers af, dat iedere billijke schikking tusschen den Staat en de gemeente Maastricht omtrent den eigendom der kazernes onmogelijk was. Niettegenstaande het gevorderde uur, moest hij in den boezem der Kamer eene klagt nederleggen van onbillijkheid.

De heer *Kien* huldigde omtrent de kazernering het beginsel, dat door de heeren *Heemskerk Az.* en *Begram* was ontwikkeld en verzette zich met alle kracht tegen het stelsel des ministers, als niet overeenkomstig met den geest der Grondwet.

De *minister* verdedigde op nieuw zijn stelsel omtrent de kazernering, als overeenstemmende met het belang van het Rijk en met dat der Gemeenten.

De algemeene beraadslagingen werden hierna gesloten.

De negen eerste afdeelingen werden zonder diskussie goedgekeurd.

Bij de tiende afdeeling *(Materieel der Artillerie)*, heeft de heer *Kien* inlichtingen gevraagd omtrent geweren, welke nog op sommige plaatsen zijn opgelegd en voor de reserve der schutterij moeten dienen, en welke wapenen, in plaats van naar het nieuwe model te zijn ingerigt, nog zelfs van vuursteenen waren voorzien. — Na eenige woordenwisseling, verklaarde de Minister deze zaak in ernstige overweging te zullen nemen.

De zitting werd gescheiden tot gisteren avond ten half acht ure.

Avondzitting.

In de avondzitting heeft de Kamer zich gister bezig gehouden met de nominatie voor het lidmaatschap van den Hoogen Raad, ter vervulling der plaats van den heer *Provo Kluit*.

De aanbevelingslijst was zamengesteld uit de heeren mrs.:

1. *P. Elias*, raadsheer in het prov. geregtshof in Noord-Holland.
2. *M. Schooneveld P.Jzn.*, adv.-gen. bij dat hof.
3. *J. Heemskerk Azn.*, regter in de arr.-regtbank te Amsterdam.
4. *M. H. 's Jacob*, advokaat te Amsterdam.
5. *A. de Vries*, regter in de arr.-regtbank te Amsterdam.
6. *D. Merens Azn.*, kantonregter te Haarlem.

Bij de stemming voor den *eersten* kandidaat werd de heer *Elias* bij eerste stemming met 29 st. gekozen; voor den *tweeden* kandidaat bij de 3. stemming de heer *v. d. Broeke*, raadsheer te Middelburg, met 32; voor den *derden* bij eerste stemming de heer *Heemskerk*, met 28 st.; voor den *vierden* de heer *Schmolck* bij 4. en tot *vijfden* bij 1. stemming de heer *de Vries*.

Vervolgens heeft de Kamer achtereenvolgens aangenomen:

1. Het wetsontwerp tot aanvulling van art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (Staatsblad no. 102) omtrent strafbare poging tot misdaad. 2. Het wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1861. 3. Het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de algemeene Landsdrukkerij, dienst 1861. 4. Het wetsontwerp tot vervroegde opheffing van goederen der Maatschappij van Weldadigheid voor deeren ten behoeve van den Staat gelegde hypothecaire verbanden. 5. Het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg eener nieuwe straat te 's Gravenhage. 6. Het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van den spoorweg van Maastricht naar Luik. 7. Het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen voor de dienst 1861. 8. De konklusie der kommissie in wier handen is gesteld het verslag der reg. over de verrigtingen aangaande het armbestuur over 1858. 9. Het wetsontwerp tot wijziging van hoofdstuk IX *B* der staatsbegrooting voor 1859. 10. De konklusie over de rekening wegens het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1858. 11 De konklusie over de algemeene begrooting van inkomsten en uitgaven over 1857 en 1858. 12. De konklusie over de additioneele overeenkomst met Frankrijk nopens den waarborg van den letterkundigen arbeid, en 13. De konklusie over het additioneel artikel tot de overeenkomst tusschen de Rijnoever-Staten van 31 Maart 1831.

Daarna is de zitting gesloten.

GEHUWD.

N. D.		
2	J. H. Keulen en R. G. Huisman.	Sneek.
9	S. Oppedijk en H. Meinesz.	Balk.
9	P. C. Otten en M. G. de Graaf.	Rotterdam
9	W. C. Pieren en A. G. v. Dillen.	〃
7	W. C. Romswinkel en F. P. Kluit	Amsterdam.
8	M. F. D. Salomons en E. C. Grijs.	's Hage.
9	J. Venster en C. Blauboer.	Alkmaar.

BEVALLEN.

6	G. Boonacker geb. Hanrands, z.	Rijp.
7	E. Beitsehat geb. IJpma, z.	Harlingen.
9	A. Cohen geb. Salomo, d.	Amsterdam.
10	T. M. Everard geb. Woltman Elpers, d.	〃
9	H. Funke geb. Lunemann, d.	〃
6	C. F. A. Sepp geb. Spin, z.	Leijden
5	P. J. A. Sandbrink geb. [illegible]amondt, d.	Rhenen.
7	Y. R. Vos v. Zalingen geb. Posthumus, d	Vianen.
8	W. C. F. J. Verschoor geb. [illegible]ert, z.	Zutphen.
6	M. J. v. IJsselsteijn geb. Goermans, z.	Zierikzee.

OVERLEDEN.

6	M. J. v. Aalst geb. de Vries v. Heijst, 28 j.	N.-Helvoet.
7	J. Bakker, 35 j.	's Hage.
9	Mej. J. Boonen.	Velp.
9	M. S. A. C. v. der Burgh, d., 16 j	's Hage.
9	F. [illegible]oon, 62 j.	Haarlem.
2	D. v. Basselaar, 80 j.	[illegible]iervliet
4	J. A. Bronkhorst, 47 j.	Amsterdam.
4	E. Daijn, d., 22 j	Zaandam.
6	J. H. Ph. [illegible]unnes geb. Helbich	Arnhem.
4	B. v. Eijgens, 70 j.	Dordrecht.
7	N. Feis, 39 j.	Amsterdam.
9	Mej. M. C. Gulcher.	〃
7	J. P. Loosjes, d.	〃
9	E. J. Liebert geb. Drabbe.	Rotterdam.
7	J. v. Meijknecht, z., 21 j	Enkhuizen.
7	B. A. Molkenboer, 51 j.	Leijden.
7	J. A. M. Roelants, z., 5 j.	Schiedam.
8	A. M. Sanders, 76 j.	Gouda.
8	M. E. P. v. Soelen. 54 j.	Kampen.
9	M. v. der Sluis geb. Camstra, 49 j.	Leeuwarden.
8	A. C. C. Faconis geb. Stoffels, 63 j.	〃
2	J. Verenet	Amsterdam.
4	M. C. Visser geb. Kopje, 55 j.	Aalsmeer.
7	J. E. Verhulst, 36 j.	Delfshaven.
4	E. J. Wolters.	Zutphen.
3	E. G. Willemse geb. de Groot, 80 j.	Amsterdam.

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM 12 December 1860.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2½ pCt.		62⅞	63	62 15/16
〃 〃	3	〃	75½	75⅜	75½
〃 〃	4	〃	98¼	98½	98⅝
Oostindische Leening .	4	〃	96		
Amortisatie-Sindikaat.	3½	〃	92¼		
Aand. Handelm. . . .	4½	〃	129¼		
Spanje.					
Obligatiën	1¼	〃	40 [illegible]	40 15/16	40 15/16
〃	3	〃	[illegible]	49½	
〃 Binnenl. . .	3	〃	47 [illegible]		
Bewijzen Coupon			6 [illegible]/16		
Portugal.					
Obligatiën	3	〃	45 [illegible]/16		
〃 1856-59 . . .	3	〃	44 [illegible]	44 [illegible]	44 [illegible]
Rusland.					
Oblig. *Hope & Comp.*	5	〃	102⅛		
Oblig. 1828-[illegible]	5	〃	101¾		
Cert. 1831-33	5	〃	85½	86	
〃 1840	4	〃	76		
〃 Orig. 2e, 3e, 4e [illegible]	4	〃	75 [illegible]	75 [illegible]	76 [illegible]
Oblig. 5de Serie. . . .	5	〃	85 [illegible]	85 [illegible]	
〃 6de Serie 1855	5	〃	95⅝	95¾	95⅝
〃 te Londen . . .	4½	〃	90 [illegible]		
〃 te Londen 1850	3	〃	60 [illegible]		
〃 bij *H.* & Co. 1[illegible]	4½	〃	89 [illegible]/16	89⅞	
Certifik. van Ass. [illegible] . .	6	〃	57		
Pruissen.					
Obligatiën	5	〃	103⅞	103¼	103¾
Oostenrijk.					
Oblig. Metalliek	5	〃	[illegible]	44 15/16	43¾
〃 Metalliek	2½	〃	23 [illegible]/16	2[illegible]	23 [illegible]/16
〃 Rente Amst. . .	5	〃	65 [illegible]	6[illegible]	65 [illegible]/16
〃 Nat. 1854	5	〃	50 [illegible]/16	5[illegible]	50 [illegible]/16
Bankaktiën			6[illegible]4		
Aandeelen 1858			1[illegible]3		
〃 1860			3[illegible]½	357	
Brazilië.					
Geldl. 18[illegible]	4½	〃	[illegible]		
Amerika.					
Mexico. Obligatiën . .	3	〃	19 [illegible]	19 [illegible]/16	19½
N.-Am. Illin. Spoorw. Aand.			[illegible]		
N.-Am. Illin. Obl. C. [illegible]	7	〃	91		

Snelpersdruk van L. F. BOSCH en ZONE[illegible]